

**MUNI
SPORT**

Struktura pedagogiky

Význam pedagogických disciplín

Rozvoj poznání = vznik věd

- původně **filosofie** (řec. *filein* = mít rád + *sofía* = moudrost)
= hledání poznání + dobrého života = veškeré poznání
- starověk – osamostatňování přírodních věd
(matematika, astronomie, medicína, ...)
- vyčleňování **sociálních věd** – 19. st. (sociologie – Comte,
pedagogika – Herbart, psychologie – 1879 Wundt)
- vznik nových vědeckých **subdisciplín**
- rozvoj **mezioborových disciplín**
- výzkum **komplexních problémů**

Rozvoj pedagogického vědění

- **názory na edukaci** = klasická **součást filozofie**
- rozvoj **normativních pedagogických koncepcí**
- vznik sociálních věd – 19. století – sociologie, psychologie, pedagogika, ...
- začátek 20. století – **vznik pedagogických výzkumů** = „moderní“ empirické pedagogiky
- 20. století – **rozvoj pedagogických subdisciplín**

Historická pedagogika

Dějiny pedagogiky, výchovy a školy

- využití **historického výzkumu** → komplexní obraz o:
  - **vývoji** edukace a edukačních zařízení (= **praxe**)
  - o **genezi** pedagogické **teorie**
- důraz na **interdisciplinární přístup** = spolupráce s historií, filozofií, dějinami **sportu**, techniky, ...
- **všeobecné dějiny výchovy a pedagogiky**
- **národní dějiny výchovy a pedagogiky**
- **dějiny školství** (všeobecné a národní)
- ...

Komparativní a obecná pedagogika

- **komparativní (srovnávací) pedagogika** = srovnávací analýza edukačních (hl. školských) systémů
- **obecná pedagogika** – systematizace a interpretaci základních pedagogických jevů a zákonitostí:
  - **metodologická část** – vymezení pedagogiky jako vědy, **výzkum** v pedagogice (teoretický + **empirický**)
  - **všeobecná teorie edukace** – základní pedagogické kategorie – definice, pojmy, vztahy, ... = **teorie**

Didaktika, teorie výchov, ...

- **didaktika = teorie vzdělávání** (a vyučování)
  - obecná didaktika
  - speciální didaktiky = specifické zaměření (věk, obor, škola)
- **teorie výchov = cíle + úkoly + obsah + metody + formy:**
  - výchovy jazykové a vědecké
  - výchovy mravní
  - výchovy estetické
  - výchovy tělesné
  - ...
- **pedagogický management = řízení edukačních institucí**

Disciplíny podle věku, institucí, organizací ...

- **předškolní pedagogika**
- **školní pedagogika**
  - primární školy
  - sekundární školy
  - všeobecně vzdělávacích škol
  - odborných škol
  - ...
- **vysokoškolská pedagogika**

Disciplíny podle věku, institucí, organizací ...

- **andragogika** – pedagogika (vzdělávání) dospělých
- **gerontopedagogika** (geragogika)
- **rodinná pedagogika** (sportovní a PA v rodině, ...)
- **kulturní pedagogika**
(např. muzejní pedagogika, bibliopedagogika)
- **sociální pedagogika** – výchovné vlivy sociálních podmínek, resocializace – využívání **sportu**
- **pedagogická etnografie** – popis a výklad pedagogického prostředí, život účastníků pedagogického procesu

Speciální pedagogika

edukace jedinců se **speciálními potřebami** =
zdravotní **znevýhodnění** + **postižení**, poruchy učení, ... +
sociální znevýhodnění + **nadaní**

- **oftalmopedie** – zrakové postižení
- **logopedie** – vady komunikace
- **surdopedie** – sluchové postižení
- **psychopedie** – mentální postižení
- **etopedie** – obtížně vychovatelní jedinci
- **somatopedie** – poruchy hybnosti
- ...

Pedagogika a sport

- pedagogika volného času = pedagogické zhodnocení volného času – **sportem**, uměním, ...
- pedagogika zážitku (zážitková pedagogika) – využití **sportovních** a pohybových **aktivit**
- pedagogika sportu ← v rámci kinantropologie, věd o sportu
- oborové didaktiky – didaktika **tělesné výchovy**
- metodiky – teorie vyučování konkrétním předmětům, **sportům**, ...

Aktuální **úkol** – najít si „**svoji**“ pedagogickou **disciplínu**